

Riktlinjer för insamling

Fastställd av Kajsa Johansson, generalsekreterare 2026-09-03

Ska tillämpas fr.o.m. 2026-09-03

Versionshistorik:

- 2021-03-13**
- 2026-09-03 (senaste versionen)**

Om Svenska Afghanistankommittén

Svenska Afghanistankommittén, SAK, är en politiskt och religiöst obunden organisation där medlemmar, dess lokalföreningar, styrelse och anställda arbetar tillsammans genom medlemsengagemang, påverkan, kommunikation och insamling för att öka stödet för Afghanistans folks rättigheter och sprida kunskap om situationen i Afghanistan till den bredare allmänheten och till beslutsfattare i Sverige och internationellt. Vår vision är ett Afghanistan fritt från fattigdom där allas rättigheter tillgodoses och alla lever i värdighet. SAKs uppdrag är att bidra till att bygga egenmakt och motståndskraft hos individer, lokalsamhällen och lokala organisationer, främst i landsbygdsområden i Afghanistan, och att mobilisera stöd och engagemang för det afghanska folkets rättigheter och välfärd.

SAK ska förverkliga uppdraget genom eget arbete, partnerskap och samarbeten, samt genom insamlingsverksamhet. Lyhördhet, opartiskhet, jämlikhet, social rättvisa och integritet är kärnvärden i SAKs arbete.

I Afghanistan samarbetar SAK med organisationer som genomför insatser för att minska fattigdomen och tillgodose människors rättigheter. Arbetet är inriktat mot personer som lever i fattigdom och utsatthet på landsbygden i Afghanistan. Barn, ungdomar, kvinnor och personer med funktionsnedsättning är prioriterade målgrupper. Vårt arbete är rättighetsbaserat och ger människor förutsättningar och kraft att själva kunna påverka sin framtid.

SAKs insamlingsarbete och finansiering

För att finansiera sitt arbete bedriver SAK insamling från privatpersoner, och företag, samt söker aktivt finansiering från myndigheter, organisationer och stiftelser. SAK värnar sitt oberoende i relationen till samtliga finansiärer och tar inte emot bidrag från organisationer, företag eller andra aktörer som motverkar SAKs syften. SAKs insamlingsarbete ska präglas av organisationens kärnvärden: lyhördhet, opartiskhet, jämlikhet, social rättvisa och integritet. Kunskapen om Afghanistan och hur bistånd bedrivs ska prägla SAKs insamlingsarbete i planering, i kommunikation, i återrapportering till givare och i fallbeskrivningar. Insamlingsarbetet ska präglas av öppenhet och transparens. Givare ska ha möjligheter till insyn i SAKs insamlingsarbete. Alla insamlingsaktiviteter ska grundas på god etik och moral.

SAKs grundläggande finansiella principer

Se dokumentet Financial regulations, beslutad av SAKs styrelse januari 2026 – som också beskriver öronmärkning av medel samt hur SAK förbehåller sig rätten att fatta beslut om användandet av insamlade medel.

Givarens rättigheter

SAK är medlem i Giva Sverige. För tydlighet och transparens och för att värna om allmänhetens förtroende har Giva Sveriges medlemsorganisationer enats om givarens rättigheter, som SAK grundar sitt insamlingsarbete på. Dessa omfattar bland annat att givaren ska kunna förvissa sig om hur insamlade medel används, att givaren får ta del av SAKs verksamhetsberättelse och reviderat bokslut. Givares integritet och rätt att ha kontroll över sina egna personuppgifter respekteras i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR) och utifrån de tolkningar som finns i Giva Sveriges riktlinjer för personuppgiftshantering samt Giva Sveriges etiska riktlinjer för tryggt givande.

Gåvor är alltid frivilliga och kan när som helst upphöra. Givares önskemål om anonymitet samt kanaler för kommunikation ska respekteras. SAK upprättar även en effektrapport som publiceras på SAKs hemsida.

Insamling till 90-konto och tillsyn av Svensk Insamlingskontroll

SAKs insamling sker i huvudsak via 90-konto. Insamling sker under tillsyn av Svensk Insamlingskontroll som kontrollerar att pengarna går till avsett ändamål, att gränsen för tillåten administrations- och insamlingskostnad inte överskrids samt att marknadsföringen är etisk och ekonomisk försvarbar. 90-kontot är för givaren en bekräftelse på att insamlingen sköts på ett etiskt och ansvarsfullt sätt. SAK redovisar sina intäkter och kostnader varje år till Svensk Insamlingskontroll.

Insamlingsändamål

SAK avgör hur och till vad de insamlade medlen ska användas, om inte annat har kommunicerats vid insamlingstillfället. Har givaren önskemål om hur gåvan ska användas tillgodoser SAK detta så långt det är möjligt. Givaren meddelas omgående efter gåvotillfället ifall ett angivet önskemål om ändamål inte är möjligt att tillgodose. Givaren erbjuds återbetalning eller alternativt ändamål för gåvan.

Målgrupper för insamlingsarbetet

SAK vänder sig till privatpersoner, organisationer, stiftelser och företag i insamlingsarbetet. En givare kan vara en fysisk eller en juridisk person.

SAKs lokalföreningar

SAKs geografiskt baserade lokalföreningar är egna juridiska personer, som bedriver insamling, rekryterar medlemmar och informerar allmänheten om SAKs arbete och situationen i Afghanistan. SAKs lokalföreningar kan i egenskap av deras status som egna juridiska personer bedriva försäljning av produkter, där förtjänsten doneras till SAKs verksamhet.

Omtvistade gåvor och återbetalning

Uppstår tvivel om huruvida en gåva är frivillig ska den återbetalas, om så begärs. Vid eventuella tvister, kan SAK komma att kontakta jurist för att reda ut de juridiska aspekterna. SAK återbetalar gåvor om givaren ångrar sig, förutsatt att detta sker inom skälig tid. Om SAK mottar en gåva, som uppenbarligen är avsedd för en annan mottagare, ska gåvan återbetalas eller överföras snarast till den avsedda mottagaren.

Nekande av gåva

SAK ska neka att ta emot en gåva när det finns en övertygande misstanke om att givares värderingar eller verksamhet står i strid med SAKs värderingar samt om det finns misstanke att gåvans ursprung är förenad med juridisk, moralisk eller etisk olämplighet. SAK kan även tacka nej till gåva om den är förenad med specifika villkor som SAK inte kan uppfylla eller om kostnaderna för att ta emot gåvan inte står i rimlig proportion till gåvan i sig. Andra skäl att tacka nej kan vara att gåvan får oönskade konsekvenser eller om den består av varor, tjänster, byggnader med mera som SAK inte kan använda eller avyttra.

Frågor och klagomål

SAK bemöter och besvarar alla frågor och klagomål från givare, medlemmar, målgrupper och allmänhet på ett respektfullt och tillmötesgående sätt inom rimlig tid.

Rutiner för tack till givare

SAK ska på lämpligt sätt tacka för mottagna gåvor. SAK strävar efter att tacka via sina egna digitala kanaler så långt det är möjligt. SAK kan dock, förutom via sms och mejl, tacka via telefonsamtal och postala brev till givare.

Minderåriga i insamlingsarbetet

SAK ska aldrig rikta sig direkt till minderåriga vid insamlingskampanjer, dock kan det förekomma enstaka undantag i vår medlemsverksamhet. Om ett insamlingsinitiativ kommer från minderårig kan det ske genom till exempel skolarbete eller om en vuxen person finns som medansvarig för insamlingen.

Bild och text i insamlingsarbete

Vid användande av text- och bildmaterial ska upphovsrätten respekteras och lagar och regler för området följas. Människor ska skildras på ett värdigt sätt av organisationen och dess samarbetspartners. Extra hänsyn ska också tas till kvinnor, minderåriga samt särskilt utsatta personer. Det krävs ett godkännande av personer som kan bli identifierade som ska föregås av information om var och i vilken kanal som publiceringen kommer att ske, digitalt eller i tryck. Text och bildspråk i SAKs insamlingsarbete ska respektera de styrdokument SAK har för kommunikation såsom grafisk profil och kommunikationsstrategi. Godkännande av vårdnadshavare krävs alltid när det gäller minderåriga.

Insamlingskanaler

SAK använder sig av ett flertal insamlingskanaler. SAK strävar efter att målgruppsanpassa och effektivisera insamlingen, minska kostnaderna samt värna om kvalitet. I huvudsak använder SAK leverantörer, metoder och kanaler som är etablerade hos flera av Giva Sveriges medlemmar. I de fall SAK köper adresser eller telefonnummer i syfte att nå givare eller nya målgrupper via brev eller telemarketing ska alla sådana utskick ska rensas från adresser som är anmälda till NIX-registret.

Testamenten

Vid testamentsgåvor värnar SAK i möjligaste mån om att följa testators yttersta vilja. I de fall där testators önskemål inte går att förena med SAKs verksamhet kan SAK komma att tacka nej till att ta emot testamentet.

Utdelning från sparande eller värdepapper

SAK tar emot utdelning genom enskilda människors sparande i fonder eller värdepapper.

Gåvor i form av fast egendom, lösöre eller värdepapper

Vid gåvor i form av fastigheter, lösöre eller värdepapper prövas alltid om de ska avyttras. SAKs utgångspunkt är att inte äga eller förvalta sådan egendom längre än nödvändigt för försäljning, om inte särskilda skäl finns. Syftet är att så långt som möjligt bevara gåvans nominella värde vid gåvotillfället.

Gåvor i form av varor och tjänster

Gåvor i form av tjänster, pro bono, rabatter och annonser, tas om möjligt emot och redovisas på särskilt sätt. Gåvor i form av tjänster, pro bono, rabatter och annonser, tas om möjligt emot och redovisas på särskilt sätt. Gåvor i form av varor bör bedömas från fall till fall för att undvika situationer där arbetsinsats och/eller kostnader för hantering överstiger gåvans ursprungliga värde. Vid mottagande av gåvor och tjänster ska undersökning göras för att klargöra att det inte är fråga om en muta.

Näringslivssamarbeten

SAK eftersträvar långsiktiga företagssamarbeten som regleras genom skriftliga avtal och präglas av ömsesidig dialog och respekt. Samarbeten planeras och genomförs enligt överenskommelse och utvärderas regelbundet. Företag får inte ha värderingar som strider mot SAK:s verksamhet, och SAK informerar alltid om sin värdegrund. Alla samarbeten ska innehålla en klausul som ger SAK rätt att omedelbart avbryta samarbetet om företaget agerar till skada för organisationen. Samarbeten ska bedrivas så att parternas juridiska och etiska oberoende inte kan ifrågasättas. SAK får inte ge avkall på sin självständighet och ska agera eftertänksamt, värna sin integritet samt beakta potentiella partners anseende. Riskbedömning görs inför nya och fleråriga samarbeten och följs upp regelbundet. Om information framkommer som strider mot SAKs värderingar eller policy förs dialog och samarbetet kan avbrytas. Gåvor från företag, organisationer, fonder och stiftelser får inte påverka SAKs roll eller förtroende som informatör och opinionsbildare.

SAK följer KPA:s etiska riktlinjer vid samarbeten och övriga investeringar.

Fonder och stiftelser

När medel söks från olika fonder och stiftelser utgår SAK så långt det är möjligt från samma kriterier som gäller vid näringslivssamarbeten.

Ambassadörer

För att stärka SAKs varumärke och nå nya målgrupper kan organisationen, efter noggrant övervägande, samarbeta med välkända och trovärdiga ambassadörer inom exempelvis kultur, idrott, politik eller näringsliv. Samarbetet ska ske utan att parternas juridiska eller etiska oberoende kan ifrågasättas och får inte påverka SAK:s självständighet. SAK ska informera om sin värdegrund, säkerställa att ambassadören är seriös och följer uppsatta riktlinjer samt beakta personens rykte. Samarbetet ska alltid regleras genom avtal.

Redovisning och återrapportering

SAK redovisar den totala intäkts- och kostnadsbilden och hur insamlade medel används i årsredovisningen som kan laddas ned via webbsidan eller kan fås genom kontakt med SAKs kansli. SAK informerar regelbundet om pågående verksamhet på webbsidan www.sak.se och genom våra sociala medier. Om givaren uppgett e-postadress kan givaren även få elektroniska nyhetsbrev. I tidningen Afghanistan-nytt finns återrapportering från SAKs verksamhet.

Giltighetstid

Dessa riktlinjer för insamling ska uppdateras regelbundet vid behov.